

OLVASÓ

Köszöntés

Kedves Olvasóink! Talán nem kell senkinek magyarázni azt a gondolatot, hogy aszályos időket élünk, hiszen mindenki nemcsak a környezetében, de saját maga is tapasztalja a huzamos ideig tartó kánikula fullasztó hatását. Bár az utóbbi napokban, egy-két hétben érkezett valamennyi csapadék, az már nem tud segíteni azokon a növényeken, melyek a forróságban, víz hiányában kiszáradtak.

Azt sem kell sokat magyarázni, hogy mindez a lelki életre is igaz. A lélek is ki tud száradni. Mert a léleknek is szüksége van „csapadékra”, „táplálékra”. Ha körülnézünk a világban, akkor azt látjuk, hogy a modern kor oly erővel ragyogja be korunkat, hogy az már perzselő hatással bír. Égetnek a hírek, melyek a háborús helyzetekről (már nem is csak az ukrán-orosz, hanem az izrael-palesztín szembenállás is rémiszti a világot, és ki tudja, mi lesz még itt), keresztyén-gúnyoló olimpiáról, gender-őrületről szólnak. Olyanokról melyek kiszáritják az ember lelkét.

Ugyanakkor a nyári időszakban kevesebb létszámmal tartjuk vasárnapi istentiszteleteinket, sok helyen szünetelnek a bibliaórák, hétközi alkalmak. Kevesebb lehetőség jut a lelki felfrissülésre. Pedig éppen erre van szükség, hiszen nem csak a testünk, de a lelkünk is könnyen kitikkad, de amíg testünkön ezt könnyen észrevesszük, addig lelki tikkadtságunk észrevétele már nehezebb ügy. Ezért szeretettel ajánljuk olvasásra a Szigetek újság legújabb lapszámát, mely szeretne „cseppeket” kínálni, hogy kedves Olvasóink lelki megkönnyebbülését, felfrissülését szolgáljuk.

Füstös Gábor és Sárközi Gergely Antal
szerkesztők

Tartalom

TARTALOM

Igei üzenet

újkenyér 2

újbor 3

reformáció 4

örökkévalóság vasárnapja 4

Imádság 6

Múltunkból 7

Könyvajánló 9

Pannonia Reformata 10

Kreatív 12

Mindennapi kenyér

Textus: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma...” Mt 6,11

Egy mese szerint egy kemény téli napon egy szegényasszony állt meg a király télikertjének ablakánál, és meglátott egy szőlőfürtöt. Elgondolta, hogy milyen jól jönne most ez beteg gyermeke számára. Hazament a fonókerekéhez, keresett néhány fillért, és felajánlotta a király kertészének a szőlőért. Ő azonban csak intett a kezével, és elzavarta az asszonyt. Hazaérve a kunyhójába, az anya lekapta az ágyáról a takaróját, zálogba adta, és újra odament a kertészhez, hogy adja el neki a fürt szőlőt, és felajánlotta érte a takaróért kapott forintot. Az dühösen ki akarta dobni, amikor váratlanul belépett a hercegnő. Hallotta a férfi erélyes hangját, észrevette a nő könnyeit, és megkérdezte, hogy mi a baj. Amikor elmesélték neki a történeteket, ő azonnal az asszonyhoz fordult: „Te, szegényasszony, hibát követtél el! Az én apám nem kereskedő, hanem király; az ő dolga nem a kiárusítás, hanem az adományozás!” Ezek után letépte az áhított fürtöt, és beletette a szegényasszony kötényébe.

A nyár végén az augusztus 20-i ünnep és a Miatyánkból vett ige egyaránt emlékeztet bennünket, hogy életünk legfontosabb dolgait nem vásárlással, ezek árának kifizetésével tudjuk megszerezni, hanem hálás szívvel fogadhatjuk el a mi mennyei Atyánktól, mert ezek bizony ajándékok. Ajándék a mindennapi kenyér, ajándék a hit, amivel Urunkhoz kapcsolódhatunk.

Ajándék, hogy Isten épp a magyar nemzet tagjaiként nem magányra hívott el bennünket, hanem megadja a családhoz, a gyülekezethez, a nemzethez tartozás örömét. A megajándékozottság következménye pedig a hála, ami abból a felismerésből fakad, hogy mindezek számunkra nem kényszerpályák, púpok a hátunkon, amiktől ideje lenne megszabadulni, de nem is kijáró jussok, melyeket megörököltünk, nem is kiérdemelt járandóságok, melyekért megdolgoztunk, hanem Isten végtelen szeretetének, gondviselésének megtapasztalható jelei. A megajándékozott ember pedig tudja, hogy nem csupán elfogadni kell ezeket az ajándékokat, hanem megfelelően kell élni is velük. Megfelelően fel kell őket használni, tenni kell azért, hogy az isteni szándék megvalósulhasson általuk is.

Tudja a mi mennyei Atyánk, hogy mi mindenre van szükségünk. És miközben újra és újra elkérjük Tőle a mindennapi életünkhöz szükséges ajándékait,

1. elismerjük, hogy Istentől függünk testi szükségleteink kielégítésében is.

2. megtanuljuk még testünk szükségleteit is alárendelni a lélek céljainak, Isten akaratának.

3. meglátjuk, hogy mennyi az elég, és az élet kínálta forrásokból az elegendő mennyiségre és nem túlzó bőségre vágunk.

4. bízva az isteni Gondviselésben a jövővel kapcsolatos, szükségtelen szorongásainkat képesek leszünk kordában tartani.

5. képessé válunk elkerülni minden önzést, túlzó ragaszkodást e világ javai iránt, valamint a tisztességtelen élősködést másokon.

6. mi magunk is ráérzünk az adakozás, a megosztás örömére.

Egyszer régen egy lelkész megkérdezte a kisiskolás gyerekeket: „Ki adja a kenyeret vacsorára?” Szinte mindenki azt válaszolta: „Anya.” – „De ki adta az anyának?” – „A pék.” – „És ki adta a péknek?” – „A molnár.” – „És ki adta a molnárnak?” – „A gazda.” „És ki adta a gazdának?” – „A föld.” És csak ekkor, amikor megkérdezte: „És ki adta a

földnek?”, kapta meg végre a már korábban remélt választ: „Isten volt az.” Hányszor e kicsikhez hasonlóan mi is valamilyen másodlagos oknak tulajdonítjuk az áldásokat, nem pedig Isten ajándékának! Sőt félek, hogy sokan ma már ezt a láncolatot sem tudnák felállítani. Pedig nagyon fontos lenne látni mind az elsődleges forrást, mind pedig a másodlagos okokat. Éppen ezért kérjük el és fogadjuk hálásan a mindennapit a mi Mennyei Atyánktól.

Pálfi Zsuzsanna
lelkipásztor, Győr

Az újbor ígérete

Textus: „Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon.” Jn 6,54

Az újborért való hálaadáskor Teremtő Istenünknek mondunk köszönetet, hogy az idei esztendőben is adott az aszályos időszak ellenére termést a szőlőtőn, és megsegítette a szőlőmunkásokat is, hogy szüretelhessenek. Így lehet hát örömünk minden nehézség ellenére is, hisz az Úr gondoskodik, megadja testi szükségleteinket.

Az újbor alkalmával hálát adunk Istenünknek azért, hogy ebben is láthatjuk az Ő megújuló kegyelmét. A megújulás, az új lehetőségek útja tárul elénk. Isten legáldásosabb ajándéka, hogy meg akarja újítani az életünket. Adni akar nekünk! Többet, mint mi gondolnánk. Ezt kínálja fel

most nekünk az Ő Lelke által az ige szavain keresztül.

Az Élő Ige Évében még különlegesebben szólít meg bennünket Isten, szava – ahogy a Zsidókhoz írt levél mondja – élő és ható. Csodálatos ígéretünk van: Jézus azt mondja, hogy ha esszük az Ő testét és vérét, akkor örök életünk van, és feltámaszt minket az utolsó napon. Ezzel kínálja számunkra az Ő áldozatának ajándékát, mely az áldás és az élet forrása. Az újbor ünnepe Krisztus Urunk értünk kiontott vérére emlékeztet. Általa adja az Ő ígéretét mindnyájunknak, hogy vére által lehet megtisztított életünk, melynek Ő a záloga. Miért is fontos ennek meghallása? Azért, mert az életnek egyetlen töredékét sem fogjuk Krisztusban megtalálni, ha nem vagyunk meggyőződve arról, hogy ő jelenti számunkra a teljességet és a

tökéletességet! Általa nem csak létezünk, hanem ÉLÜNK!

Az Úr legyen segítségünkre, hogy az ünnepre hálaadással készüljünk, erősödjünk igyekezetben, hitben és szeretetben. Lássuk meg az Ő bűnt eltörlő

kegyelmét, odajárulva a kegyelem trónusához, hogy a miénk legyen az életre szóló ajándék, amit ígérete szerint a vele való közösségben nekünk akar adni. Ámen.

Eizler Csaba
b. lelkész, Mezőörs

A megigazulás megbékélés Istennel

Textus: Róma 5, 1-21

A ma embere jónak látja önmagát. Ez kortünet. Pszichológiai tény. Talán a sok önmegvalósítás, önismereti teszt, ego növelésére biztató YouTube és egyéb online előadások teszik azzá. Légy magabiztos, ha állásinterjúra mész! stb. Ezért aztán az emberek nem értik, mit akarunk mi bűnnel, Golgotával, bocsánattal mondani. Hisz én jó vagyok! – gondolják. Nem vagyunk igazak, tökéletesek, de azzá leszünk Jézus Krisztus által. Egynek az igazsága lett minden ember számára éltető megigazulássá. Az egynek engedelmessége által sokan lesznek igazakká. Ezt tanítja a Biblia.

Ha egy kis önvizsgálatot tartunk és magunkkal szemben őszinték vagyunk, be kell valljuk, nem vagyunk igazak, jók, tökéletesek. Isten ugyan igaznak lát minket Jézus Krisztus golgotai érdeme miatt (mármint akik ezt megismertük és hisszük). Hitből igazulunk meg. Az az igazság, hogy nincs egy igaz ember. Isten mégis igaznak lát. Szentnek. Jónak. Gyermekeivé lettünk, így olyannak lát, mint amint az ő egyszülött, engedelmes Fiát, Jézus Krisztust látja. Őt látja bennünk.

Rá tekintve nevez bennünket jónak, tisztának. Egynek az igazsága, Jézus áldozata minden ember számára éltető megigazulássá lett. Isten kegyelme és ajándéka kiáradt az egy ember, Jézus Krisztus kegyelme által sokakra. A megigazulás megtörtént. A megszentelődés útját pedig járjuk a mindennapokban. Naponta formál bennünket, amint naponta hozzá fordulunk. Mi is formáljuk egymást gondolataink megosztásával, tetteinkkel. Amint egymásra hatással vagyunk az által, hogy beszélgetünk. Biztos volt már ilyen tapasztalatunk. Befolyásoltuk a másik ember viselkedését. Megtette, amit tanácsoltunk. Amikor Istennel beszélgetünk, akkor is így van. Ima által és Igéje által beszélgetünk Vele. A Szentírásan keresztül szólít meg. A reformáció vívmánya, hogy nemcsak a papok olvassák Isten szavát, hanem minden ember megteheti. Olvassuk hát! Itt találkozhatunk Teremtőnkkel, Alkotónkkal, Aki ezen keresztül alakít, igazgat. Ez az átalakulás, tökéletesedés, megszentelődés életünk végéig tartó folyamat. Amit megértettem a Bibliából, azt megélem. Úgy cselekszem, amint tanítja. A Szentírásból megismerjük Jézus Krisztus engedelmességét, alázatos

életét. Mi is szeretnénk ilyen bölcsek, odaadók lenni! Meglátjuk, mit kíván tőlünk Isten, hogyan élünk, és igyekszünk olyanok lenni. Ez nem jelenti azt, hogy többé nem vétkezünk. De az Ő útján járunk, és magunkat hozzá igazítjuk. Igyekszünk tanítása szerint élni. Egyre jobban megismerjük Istent. Minél inkább meglátjuk irántunk megnyilvánuló szeretetét, hűségét, annál inkább viszont szeretünk és akarunk hozzá tartozni. Belső emberünk harcol a benne lakó bűnnel. Észreveszi, mikor nem azt teszi, amit akar,

ami az Isten szerint jó lenne. A törvény és parancsolat jó. Útmutatásnak kell. A bennem levő rossz választ el attól, hogy aszerint élek. Megcsal engem a bűn. Becsap. A végén megöl. Ezért fontos, hogy mindig megbeszéljessük dolgainkat Teremtőnkkel.

Az üdvösség kegyelemből, hit által, Jézus Krisztus érdeméért van. Látszódon meg rajtunk ez az irányultságunk, hozzá tartozásunk!

Füstös Erzsébet

b. lelkész, Győr-Szabadhegy

Csak vándorút az életem

Textus: „*Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem! Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra?*” Jn 14,1-2

Szép az a hasonlat, miszerint az ember élete ezen a földön olyan, mint egy vándorút. Születéstől a halálig úton vagyunk. Jöttünk Istentől, aki igent mondott ránk, elindított és megszabta az út hosszát, és amikor az életünket visszaveszi, nem az igenjét vonja vissza, hanem az időből vesz ki bennünket. Abból a szakaszból, amibe beletett.

Nem könnyű ez az út, az átvonulás. Siralomvölgynek is nevezi a bibliai szóhasználat, mert tele van veszteségekkel. Születésünkkor anyánk méhéből is kiszakadunk, és idővel csak gyűlnek a veszteségeink. Elveszítjük a játékainkat, a

focimeccset, a barátainkat, az első szerelmeinket, és a veszteségek sorozata igazából még csak ezután kezdődik. Ahogy korosodunk, elveszítjük az embertársainkat, családtagjainkat, gyerekkori álmainkat... Valakinek az idős kor, valakinek a bölcsesség, de leginkább Szentlélek kell ahhoz, hogy rádöbbenjünk, hogy mindent, amit magunkénak tudtunk az életben, nem birtokolhatjuk, csak kölcsönbe kaptuk. Ez a felismerés nem kell, hogy elszomorítson minket, inkább jobban értékelhetjük mindazokat a csodálatos tapasztalatokat, amiben életünk során részünk volt.

Azért is nehéz ez a zárandoklat az embernek, mert a földi életünk nem a mi hazánk. Nincs itt maradandó városunk. Ezen a világon, életünkön át kell menni. Nincs állandó letelepedési engedélyünk erre a világra. Az ördög el akarja hitetni, hogy csak az a fontos, ami itt és most van, amit látunk, amit markolunk, amit

birtoklunk, és csak az van, ami körbeveszi az életünket, és hogy ne foglalkozunk azzal, hogy másként tekintsünk erre az életre. A hívó embernek az a reménysége, hogy a zarándoklat tart valahová, és hogy megérkezzünk az út végén az igazi otthonunkba.

Hová is tartunk? Jézus azt mondja tanítványainak: ne nyugtalankodjék a ti szívetek. Jézus tanítványai természetesen nyugtalanok voltak, mert Jézus a halálra készült. A halál ténye és rettenete talán legsúlyosabban fenyegeti a hitüket. De ezt pontosan tudja Jézus, és ezért mondja:

higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem, azért, mert haza mentek. Az Atyához, a Teremtőhöz, ahhoz, aki útnak indított titeket. Elmegyek és helyet készíték nektek. Jézus olyan szálláskészítőnk, aki végső révbe vezeti a hajónkat. Jézus az, aki révbe vezeti az életünket, és akinél van helyünk. Nem a halál fog bennünket magához venni, hanem Jézus, aki azt mondja magáról, hogy ő az út, az igazság és az élet. Merjük hittel rábízni életünket és halálunkat! Ámen.

Pásztor-Dudinszki Éva
óvodalelkész, Pápa

Imádság

Mennyei Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban!

Hálát adunk Neked, amikor számba vesszük jótéteményeidet. Köszönjük, hogy megteremhetett a gabona idén is. Mindennapi kenyerről jóvoltodból eddig is gondoskodtál, és ajándékba kapjuk a következő esztendőre szóló kenyérnek valót is. Áldunk Téged a nyáron megtapasztalt további ajándékaidért. Magasztalunk Téged, hogy kaptunk lehetőséget arra, hogy pihenhattünk és felüdülhattünk.

Az új tanév felé haladva kérünk Téged, hogy Te légy az, aki tanítasz majd bennünket továbbra is az élet útjára. Imádkozunk a gyermekekért és tanítóikért, nevelőikért, hogy egymásra találhassanak a tőled jövő ajándék megélésében, hogy

mindnyájan Tőled tanítottak lehetünk és nem szűnsz meg minket irgalmasan vezetni és irányítani arra felé, ami valóban a javunkat szolgálja.

Amikor pedig elérkezik a reformáció hónapja, tudjunk örülni és hálásnak lenni azért, hogy felragyogtattad nekünk is, hogy hitből élünk és egyedül ezért csak Tiéd a dicsőség! Hadd újuljunk meg Hozzád és Igédhez való ragaszkodásunkban.

Az újbórt való hálaadás hadd emlékeztessen minket, hogy mily drága az az áldozat, melyet értünk hoztál az Úr Jézus Krisztus értünk történt áldozatában.

Nevedre pedig térjen dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás most és mindenkor! Ámen.

Tóth András
lelkipásztor, Táp

Baráth Ferenc, a Pápai Református Egyházmegye egykori gondnoka kétségkívül impozáns életpályát tudhat magáénak: a sokak által kedvelt „Baráth bácsi” hosszú élete során volt honvéd kapitány, főszolgabíró, de főiskolai tanár is.

Köznemesi szülők gyermekeként született Pápán, 1824. január 7-én. Szülei Baráth Ferenc földműves és Imre Zsuzsanna voltak. Tanulmányait Pápán végezte, a Dunántúli Református Egyházkerület nagy múltú anyaiskolájában, a Pápai Református Kollégiumban. Az 1839-1840-es tanévben Etén volt praeceptor, majd visszatért Pápára, és aláírta a főiskolai törvényeket. Később egy tanéven keresztül (1846-1847) – mint a legjobb tanulók egyike – segédtanítóként a declinisták osztályát

tanította Pápán. Mivel a Kollégium valamennyi képzését elvégezte, döntés előtt állt, hogy egyházi, vagy világi pályára lép-e. Ő az utóbbit választotta, ezért kikérte jogi bizonyítványát a Kollégiumtól, s Budapestre ment, ahol Pukolay Dániel váltóügyvéd felügyelete alatt még azon az őszön felesküdtött jurátusként. Részt vett az 1847 novemberében kezdődő pozsonyi országgyűlésen is, azonban mielőtt az ügyvédi vizsgát letehette volna, kitört a forradalom, ezért 1848 tavaszán nemzetőrnek állt. Nemzetőr főhadnagyként a Dráva mentén szolgált rövid ideig, majd 1848 augusztusában honvédeknek állott, ilyen minőségében pedig több csatában is részt vett, végül honvéd kapitányként kapitulált a komáromi 46. zászlóaljban.

1849-ben hazatért Pápára, ahol a Pápai Református Kollégiumban először jogtanár, majd a jogakadémia 1853-as bezárása után a gimnáziumban a történelem, a földrajz, a latin és magyar nyelv tanára lett (ugyanakkor később, a jogakadémia újraindítása után tanított bányajogot és pénzügytant is a jogászoknak). 1861-ben sikerrel letette a hiányzó ügyvédi vizsgákat, 1863-ban pedig váltó- és kereskedelmi törvényekből vizsgázott. A kiegészítést követően, 1867-ben pápai járási főbíróvá választották, ezért tanári állásáról lemondott. Járási főbírói tisztségét ugyanakkor csupán néhány évig töltötte be. Amikor az egyházkerület pályázatot hirdetett három jogi tanszék betöltésére, a

hét pályázó között ott találjuk Baráth Ferencet is, aki megválasztását követően, 1876-tól újra a Kollégium tanára lett, immáron a jogakadémia kebelében. Tanársága mellett főiskolai pénztárnoki hivatalt is viselt, Eőri Szabó Sándor utódaaként 1859-1876 között. Ezt követően a gazdasági tanács tagjaként felügyelte társaival együtt az intézmény vagyonát. Ezen felül az 1884-1885-ös tanévben a Pápai Református Kollégium főigazgatója is volt.

Baráth Ferenc először 1854-ben nősült, feleségével, Horváth (Margavics) Johannával 21 évig éltek boldog házasságban. Házasságukat Isten négy gyermekkel áldotta meg. Felesége azonban 1875-ben elhunyt, halála után két évig élt özvegy-ségben, majd újrannősült: Somody Júlia aztán kiskorú gyermekeinek jóságos anyja, neki pedig szilárd támasza lett.

A jogakadémia újbóli megszűnése után (1885) a Kollégium kebelében működő tanítóképzőben folytatta oktatói szolgálatát a magyar nyelv, történelem, földrajz tanszéken, egészen annak bezáratásáig, 1890-ig. Még az 1889-1890-es tanévben – 66 éves korában – is heti 22 órában tanított! Ezt követően már nem végzett oktatói szolgálatot a Kollégiumban, de rövid ideig főiskolai és kerületi pénztárnokként, majd 1891-től pénztári ellenőrként tovább munkálkodott az iskoláért, egészen 1894 szeptemberében történő lemondásáig.

Közben aktívan munkálkodott a Pápai Református Egyházmegye életében is, ahol hosszú ideig egyházmegyei számvevőként, illetve egyházmegyei világi tanácsbíróként tevékenykedett.

Az egyházmegyében többször is helyettes egyházmegyei gondnok volt, előbb Szabó György betegsége idején 1876-ban, majd Vághó János lemondása és az új gondnok megválasztása közötti időszakban 1882-ben. A választás ekkor – úgy tűnt – sikerrel járt, de a megválasztott új gondnok, Tóth Lajos élemedett korára tekintettel nem vállalta a feladatot, ezért az új választási eljárás lebonyolításáig ismét Baráth Ferencet kérték fel helyettesítésre. Végül az 1882. szeptember 12-13-án Pápán tartott közgyűlésen 27 érvényes szavazatból 21-et megnyervén, Baráth Ferencet egyházmegyei gondnokká választották. Ezirányú szolgálatáról idős kora miatt mondott le 1902-ben, ezzel 20 évig volt a Pápai Református Egyházmegye gondnoka Szekeres Mihály esperes oldalán. Érdemeit az 1903-as egyházmegyei jegyzőkönyvben örökítették meg.

Méltatói szerint jó kedélyű, adomáival sokakat szórakoztató, nagy munkabírási ember volt Baráth Ferenc, aki igen idős korában, életének 82. esztendejében tért meg Teremtő Urához: halála 1905. december 14-én következett be Pápán. Temetésére december 16-án került sor nagy részvét mellett a pápai Alsóvárosi temetőben. Születésének 200. évfordulóján szeretettel emlékezik egykori diákjára-tanárára a Pápai Református Kollégium, valamint egykori főgondnokára a Pápai Református Egyházmegye közössége.

Sárközi Gergely Antal
lelkipásztor, Noszlop és vidéke
a PRTA és a DREL munkatársa

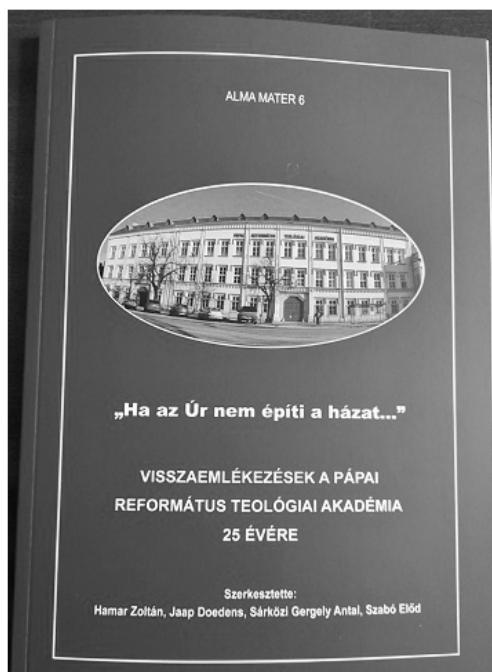
Ha az ÚR nem építi a házat...

Ebben a lapszámban rendhagyó könyvajánlót olvashatnak a Pápai Református Teológiai Akadémia saját kiadványai között tavaly, 2023-ban megjelent jubileumi kötetről. Az Akadémia 25 évéről való visszaemlékezések szerkesztői: Hamar Zoltán, Jaap Doedens, Sárközi Gergely Antal, Szabó Előd. A kötet az Akadémia Rektori Hivatalán keresztül szerzhető be: rektori@prta.hu.

A 2023-2024-es tanév a pápai teológiai oktatás szempontjából mérföldkő volt: ekkor ünnepeltük szeretett pápai teológiánk újraindításának 25. évfordulóját.

A Pápai Református Teológiai Akadémia a Pápai Református Kollégium tagintézménye, a Dunántúli Református Egyházkerület egyetlen felsőoktatási intézménye, mely a dunántúli lelkipásztor- és hittanoktató képzésért és továbbképzésért felel.

De miért kellett 1998-ban újraindítani az intézményt? Röviden azért, mert 1951-ben bezárták. Ugyan a kommunista állam és az egyház között 1948-ban létrejött egyezmény még biztosította a történelmi nagy kollégiumok zavartalan működését, de csakhamar, 1951 őszén a kommunista hatalom nyomására már nem kezdhetette meg az új tanévet sem a pápai, sem a sárospataki teológia. 1952-ben aztán mind a pataki, mind pedig a pápai gimnáziumok is az állam kezére kerültek. Az ősi kollégiumokból csupán a gyűjtemények maradtak meg pislákoló mécsesként.

A rendszerváltást követően Dunántúlon először a Pápai Református Kollégium Gimnáziuma indulhatott újra a Kollégium tagintézményei közül, majd hosszú évekkel később, 1998-ban végre újra megnyithatta kapuit a Pápai Református Teológiai Akadémia, s elindulhatott a 47 évvel azelőtt megszakadt dunántúli lelkészképzés, mely aztán azóta is töretlenül folyik Pápa szívében, a református újtemplommal szembeni „Nátus” épületében.

A 25 éves jubileumhoz kapcsolódóan teológiánk ünnepi kötetet adott ki. Ez a könyv nem tudományos igényű munka az újraindítás és az elmúlt 25 esztendő

történetéről, hanem szubjektív beszámolóik sora, egykori és jelenlegi teológiai tanárok, illetve diákvezetők, seniorok tollából. Természetesen azért, hogy az olvasók átfogó képet kaphassanak az intézmény múltjáról, egy rövid oktatástörténeti áttekintést olvashatnak a kötet elején.

„Most, amikor ezzel a kötettel, amely nem a teljes képet adja, de sokak tapasztalatát mutatja meg, arra emlékezünk, hogy 25 évvel ezelőtt elindult a lelkészképzés a Pápai Református Teológiai Akadémián, nem embereknek állítunk emléket, nem a körülményeket értékeljük csupán, hanem arra figyelünk, amit az ÚR tett.” (Részlet Dr. Németh Tamás rektor előszavából)

Ez a kötet számvetés és hálaadás egyszerre. Annak a bibliai igazságnak a felismerése, hogy „Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők...” (Zsolt 127,1). Hisszük és valljuk, hogy az építők nem hiába fáradoztak és fáradoznak ezért az intézményért. Látjuk a mögöttünk lévő 25 esztendőben Isten áldását, a megkapott lehetőségeket és ajándékokat. Reménységgel tekintünk előre, a jövő felé, Isten kezéből fogadva mindazt, amit még tartogat számunkra.

Szeretettel és tisztelettel ajánljuk ezt a jubileumi visszaemlékező kötetet Olvasóink figyelmébe!

Sárközi Gergely Antal

Szőlő és búzakaralász

Református egyházi évünk ismétlődő ünnepei közül azokhoz érkezünk, melyek nem közvetlenül az üdvtörténetből eredeztethetők. Ezen ünnepek közül most az új kenyérért és az új borért való hálaadásra utalunk ebben az írásban.

A kenyér és a bor két nagyon fontos szimbólum, amely az úrasztali textíliákon szőlő és búzakaralász formájában jelenik meg.

Az úrasztali textíliáink mintakincse az olasz reneszánsz ornamentikából és keleti, elsősorban török motívumokból ered a magyar ízlésvilágnak megfelelően megalkotva. A színek és a motívumok megvá-

lasztása tudatos, hiszen ezek jelképes üzenetet hordoznak. A színek Isten dicsőségét, a reményt, a hitet, az örömet fejezik ki. A motívumok pedig még árnyaltabb jelentést hordoznak.

A búzakaralász „az úrvacsorai kenyeret ábrázolja, de jelenti a feltámadást is, mert a romlandóságra elvetett magból új élet fakad. Átvitt értelemben jelentheti a karalász a jó magot termő, Isten ígéjére helyesen figyelő embert, aki az utolsó ítéletkor a mennybe, a konkoly pedig az örök tűzre kerül.” (Takács Béla: Bibliai jelképek a magyar református egyházművészetben. Budapest, 1986. 102-103. o.)

A szőlő a bőség, a jólét, gazdagság, áldás, öröm, a kiválasztottság, a gondviselés, a békesség, irgalmasság szimbóluma. Református textíliáinkon az úrvacsorai bort jelképezi, „Krisztus jelkép, de jelenti az egyházat is, sőt előképe a Szentháromságnak. A legteljesebb, leggazdagabb szimbólum.” (S. Lackovits Emőke: Református liturgikus textíliák a Dunántúlról és a Kisalföldről. Pápa, 2018. 58. o.)

A szőlő és a búzakarász „Krisztus áldozatára, az új és örök szövetségre, az Utolsó Vacsorán elhangzott és minden úrvacsorai alkalmon elmondott szereztetési ígére emlékeztet bennünket.” (uo.)

Bár egyházunkban ez a két motívum csak a 19. századtól szerepel együtt (18. század második feléből ismert az első

olyan úrasztali terítő, ahol a két motívum együtt szerepel), mégis a legelterjedtebb. Itt Dunántúlon is több ilyen ismerünk, mint pl.: egy nagyigmándi úrasztali terítő 1889-ből, vagy a vespérméi úrasztali terítő 1895-ből. Törzsgyűjteményünkben egy 1929-ben készült bordó posztó úrasztali terítón találjuk meg a két szimbólumot. A terítő négy sarkában búzakarászból és szőlőfürtből álló csokrocskák vannak, míg a közepén kehely és búzakarász motívum található.

Füstös Gáborné
múzeumi munkatárs
Pannonia Reformata Múzeum

Reformáció szavakban

A	H	B	P	R	O	T	E	S	T	Á	N	S	B
W	I	T	T	E	N	B	E	R	G	T	D	G	Ú
I	T	G	H	F	Q	A	U	C	T	R	F	E	C
H	R	W	T	O	Í	J	K	Á	L	V	I	N	S
F	U	O	L	R	L	K	T	O	U	I	H	F	Ú
D	A	P	Y	M	T	V	R	L	T	Z	Y	U	C
N	H	Ö	K	Á	R	O	L	I	H	S	F	Z	É
A	T	T	K	C	U	G	P	B	E	Y	G	D	D
I	E	D	A	I	L	I	Ő	T	R	B	J	G	U
O	J	E	Z	Ó	A	L	S	R	E	I	R	T	L
V	I	Z	S	O	L	Y	I	B	I	B	L	I	A

Keresd meg az alábbi szavakat a betűhálóban!
(Vízszintesen – balról jobbra – és függőlegesen – fentről
lefelé – bújtak el a szavak.)

BÚCSÚCÉDULA
GENF
HIT
KÁLVIN
KÁROLI

LUTHER
PROTESTÁNS
REFORMÁCIÓ
VIZSOLYI BIBLIA
WITTENBERG

Sárközi Gergely Antalné
V. évf. teol. hallg., PRTA

Megjelenik évente 4 alkalommal.

Felélős szerkesztő:
Márkus Mihály esperes

Szerkesztő:
Sárközi Gergely Antal

Technikai szerkesztő:
Füstös Gábor

Szerkesztőség címe:
szigetek.papaem@gmail.com

A cikkek szerzői maguk vállalnak felelősséget
a cikkek tartalmáért.